

IV skyrius. Tikėjimų įvairovė Lietuvoje: krikščionybė ir Lietuvos kultūra

9. Jėzus Kristus ir krikščionybė keičia pasaulį

1 Jėzus Kristus laikomas krikščionybės pradininku. Apie jo gyvenimą ir darbus galima perskaityti Evangelijose. O ką apie Jėzų Kristų kalba istorikai? Remdamiesi jų mintimis ir savo žiniomis atsakykite į klausimus, atlikite užduotis.

Didžiausias taškų skaičius už 1-q užduotį – 11 taškų.

Volfgangas Zaidelis (Wolfgang Seidel) rašo:

Jėzus Nazarietis – matyt, jau suaugęs, kokių trisdešimties metų vyras – patyrė religinį nušvitimą būdamas šalia Jono [Krikštytojo], ko gero, tolimo giminaičio ir maždaug bendraamžio keliaujančio pamokslininko. Jonas buvo asketiškas tyrumo apaštalas, gyveno atsiskyręs dykoje Jordano pakrantėje, kvietė žmones atgailauti ir pasitaisyti, grįžti prie tikrojo tikėjimo ir pamaldumo. <...>

Jėzus neliko dykumoje kartu su atsiskyrėliu Jonu, o skleidė kaimuose ir miestų bendruomenėse savo idėjas apie tikėjimo grynumą.

Kai kurios istorinės užuominos lyg ir patvirtina, kad Jėzus, judėjų kunigų laikomas sektantu, o romėnų – kurstytoju ir valstybės išdaviku, apie 30 m. po Kr. buvo nuteistas myriop ir žiauriu romėnų papročiu (kad kitus atgrasintų) nukankintas ant kryžiaus. Jėzaus Nazariečio nubaudimą mirtimi toje maištingoje provincijoje mini ne tik Evangelija pagal Luką, bet ir [romėnų istorikas] Tacitas, ir [žydų istorikas] Juozapas Flavijus. <...> Evangelijos įrodo ne Jėzaus gyvenimą, veikiau byloja apie jo sekėjus. Vien iš Jėzaus biografijos vargu ar būtų išaugęs krikščionių tikėjimas.

Normanas Deivisas (Norman Davies) taip aiškina krikščionybės plitimą:

Per tris dešimtmečius po Kristaus nukryžiovimo krikščionių bendruomenių atsirado daugumoje didžiausių Viduržemio jūros rytinės dalies miestų. <...> Manoma, kad šv. Petras, artimiausias Kristaus mokinys, išplaukė į Romą. <...> Iš Romos Evangelija pasiekė visas imperijos provincijas nuo Iberijos iki Armėnijos.

Svarbiausia figūra, be abejo, buvo Saulius, <...> žinomas šv. Pauliaus vardu. <...> Jo trys misijų kelionės buvo svarbios paskatos krikščionybei plisti. <...>*

Šv. Povilo įnašas į krikščionybę buvo labai svarbus dviem skirtingais aspektais. Pirmiausia, kaip ne žydų religijos apaštalas jis iškėlė principą, kad Naujasis Kelias nėra gentinė žydų nuosavybė, jis atviras visiems. <...> Kita vertus, Povilas padėjo visos būsimos krikščionių teologijos pagrindus. <...> Jėzus liko vienintelis įkvėpimo šaltinis, tačiau krikščionybės kaip vientisos religijos kūrėjas buvo šv. Paulius.*

* Povilo vardas lotyniškai yra Paulius, tad čia kalbama apie tą patį asmenį.

1. Kokioms tautybėms buvo Jėzus Kristus?
..... (1 tšk.)
2. Kokios to meto valstybės teritorijoje gimė ir gyveno Jėzus Kristus?
..... (1 tšk.)
3. Remdamiesi pirmu šaltiniu parašykite, kas galbūt turėjo įtakos Jėzaus Kristaus idėjoms.
.....
..... (1 tšk.)
4. Kaip manote, kodėl krikščionybės pradininku laikomas Jėzus, o ne Jonas Krikštytojas?
.....
..... (1 tšk.)
5. Kaip judaizmą išpažįstantys žydai reagavo į Jėzaus Kristaus skleidžiamą tikėjimą?
.....
..... (1 tšk.)
6. Kaip mirė Jėzus Kristus?
.....
..... (1 tšk.)
7. Kas leidžia manyti, kad Jėzus Kristus iš tiesų egzistavo ir nėra išgalvotas personažas?
.....
..... (1 tšk.)
8. Kodėl šv. Petras laikomas pirmuoju, nors ir neoficialiu, Krikščionių bažnyčios popiežiumi?
.....
..... (1 tšk.)
9. Išvardykite tris šv. Pauliaus nuopelnus krikščionių religijai.
 1. (1 tšk.)
 2. (1 tšk.)
 3. (1 tšk.)

2

Krikščionybė pirmiausia išplito Viduržemio jūros pakrantėse, ten, kur žmonės prekiaavo, bendravo, dalijosi idėjomis. Pradžioje priklausyti krikščionių religijai reiškė būti persekiojamiems romėnų, tačiau iki IV a. pabaigos ji tapo vienintele valstybine religija Romos imperijoje. Iš Romos imperijos krikščionybė pasklido po Europą ir visą pasaulį. Po romėnų pirmieji Europoje krikščionybę IV a. priėmė airiai. Paskutiniai 1387 m. pasikrikštijo lietuviai ir 1413–1421 m. – žemaičiai.

Didžiausias taškų skaičius už 2-q užduotį – 11 taškų.

1. Žemėlapyje atlikite užduotis.

- Pažymėkite šiuos krikščionims svarbius miestus: Jeruzalę, Romą, Konstantinopolį. (3 tšk.)
- Tinkamose vietose parašykite šių jūrų pavadinimus: Viduržemio jūra, Juodoji jūra, Baltijos jūra. (3 tšk.)
- Pasirinktomis spalvomis nuspalvinkite Romos imperijos teritoriją Jėzaus Kristaus laikais, Airijos salą ir lietuvių bei žemaičių gyventą teritoriją. Spalvų reikšmę paaškindite žemėlapių legendoje. (3 tšk.)

2. Pasidomėkite, kokias su krikščionybe susijusias reformas padarė šie romėnų imperatoriai:

313 m. Konstantinas Didysis

..... (1 tšk.)

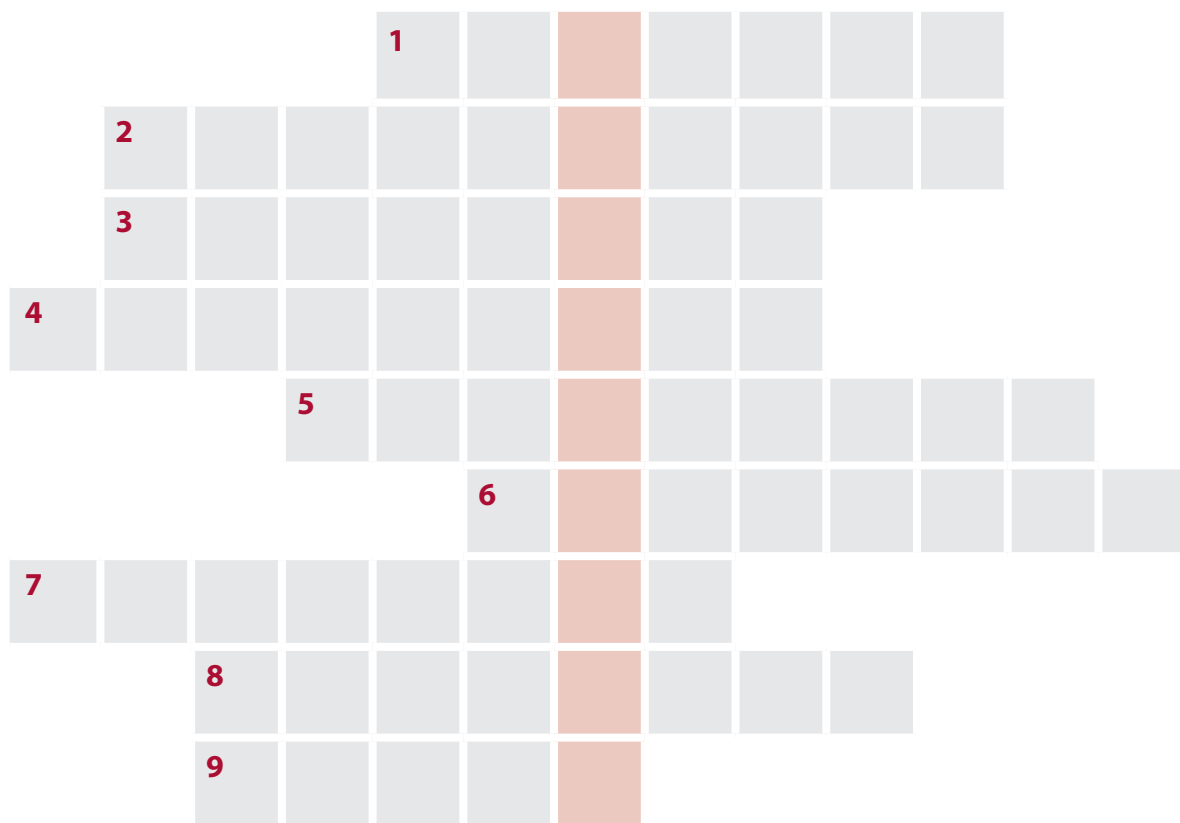
392 m. Teodosijus I Didysis

..... (1 tšk.)

3

Norint geriau suprasti krikščionių religiją reikia žinoti jiems svarbias sąvokas. Išspręskite laiptažodį, sudarytą iš įvairių krikščionims svarbių žodžių.

Už kiekvieną teisingą atsakymą laiptažodyje ir sudėtą žodį paryškintuose langeliuose skiriama po 1 tašką. Didžiausias taškų skaičius – 10 taškų.

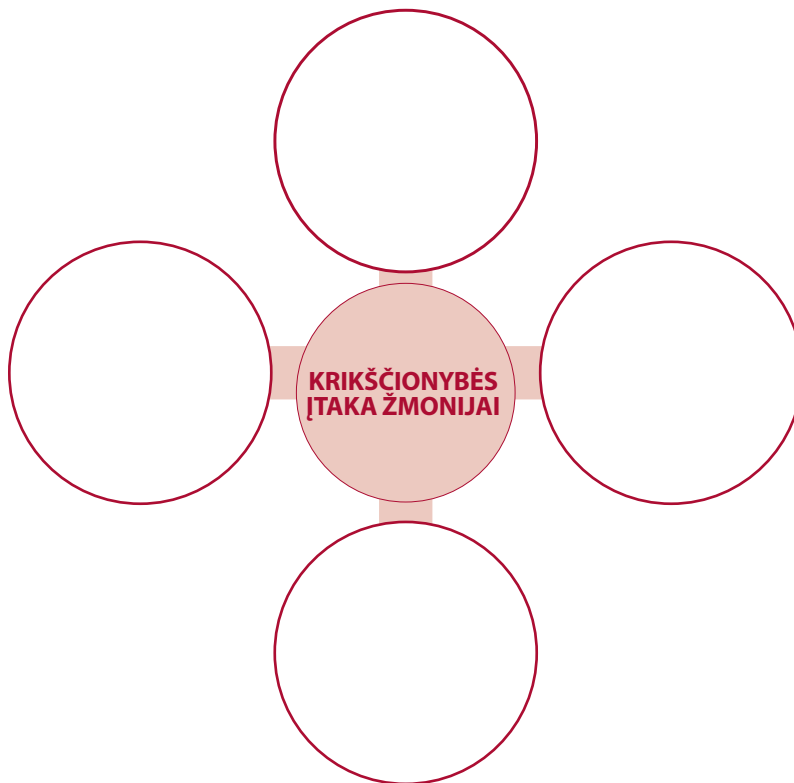
1. Šventųjų knygų rinkinys, sudarantis krikščionybės religijos tikėjimo pagrindus.
2. Ankstyvosios krikščionybės laikais – Jėzaus Kristaus gyvenimo istorijos ir jo mokymo skleidimas. Vėliau – rašytinis tekstas apie Jėzaus Kristaus gyvenimą.
3. Katalikybėje ir stačiatikybėje – svarbiausias iš septynių sakramentų, kuris nuplauna nuodėmes ir pakrikštytąjį paskiria Bažnyčiai.
4. Jėzaus Kristaus išsirinktas mokinys.
5. Katalikų bažnyčios ir Vatikano valstybės vadovas, Romos vyskupas.
6. Miestas Izraelyje ir Palestinos teritorijoje, Izraelio sostinė, krikščionybės, judaizmo ir islamo kultūros centras.
7. Tikinčiųjų bendruomenė, žmonės, gyvenantys konkrečioje ir apibrėžtoje teritorijoje, kurie paprastai lankosi toje pačioje bažnyčioje; mažiausias krikščionių bažnyčių administracinis teritorinis padalinys.
8. Krikščionių dvasininkas, turintis aukščiausio laipsnio šventinimus, vadovaujantis vyskupijai.
9. Vienas seniausių krikščionių simbolių, sudarytas iš dviejų susikertančių puslankių, kurių galai dešinėje pusėje prailginti už susikirtimo taško.

Paryškintuose langeliuose – miestas, kuriame gimė Jėzus Kristus.

4

Krikščionių tikėjimas egzistuoja daugiau kaip 2000 metų ir yra paplitęs visame pasaulyje. Pateikite 4 argumentus, įrodančius, kad krikščionybė turėjo įtakos žmonijos raidai.

Už kiekvieną teisingą atsakymą skiriama po 1 tašką. Didžiausias taškų skaičius – 4 taškai.

KAIP MAN SEKĖSI?

Šioje temoje iš viso surinkau tšk. iš 36 galimų.

Įsivertinkite: pažymėkite (pvz., X ženklą) atsakymą, kuris geriausiai atitinka jūsų šios temos supratimą.

	TAIP	NE
Pateikiu 2–3 teiginius, įrodančius, kad Jėzus Kristus yra krikščionybės pradininkas.		
Bent 3 požymiais apibūdinu krikščionių padėtį iki IV a. pabaigos.		
Bent 4 argumentais pagrindžiu krikščionybės įtaką žmonijai.		

Trys man geriausiai įsiminę šios temos dalykai:

1.
2.
3.

Nesupratau ar nevisiškai supratau ir norėčiau išsiaiškinti:

.....